

DEPARTEMENT

ONDERWIJS & VORMING

Vlaamse overheid

Afdeling Horizontaal Beleid

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

T 02 553 89 01

F 02 553 96 40

horizontaalbeleid@ond.vlaanderen.be

www.onderwijs.vlaanderen.be

Nota aan Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Onderwijs

Via Micheline Scheys

Secretaris-generaal

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar /e-mail Andy.thoelen@ond.vlaanderen.be		telefoonnummer 02 553 95 62	datum

Betreft: Verslag van het overleg in toepassing van artikel 11bis (decreet basisonderwijs), artikel 70 (codex secundair onderwijs), artikel 131 (volwassenenonderwijs) of artikel 90bis (DKO) over het voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsinspectie 2.0 met de afgevaardigden van de vertegenwoordigers van de onderwijsverstreckers

Aanwezig: Lieve Vansintjan (OKO), Geertrui De Ruytter (OVSG), Bruno Sagaert (OVSG), Marc Smets (GO!) Saskia Lieveyns (GO!), Griet Mathieu (POV), Geert Schelstraete (Katholiek Onderwijs Vlaanderen), Leen Van Heurck (Adjunct-kabinetschef Onderwijs van minister Crevits), Lieven Viaene (Inspecteur-generaal), Bart Maes (Coördinerend inspecteur)

Verslaggevers: Sonja Van Craeymeersch (stafmedewerker onderwijsinspectie) en Andy Thoelen (departement Onderwijs en Vorming)

Voorzitter: Patrick Poelmans (Adjunct-kabinetschef Onderwijs van minister Crevits)

Inleiding door Patrick Poelmans:

Op basis van artikel 11bis (decreet basisonderwijs), artikel 70 (codex secundair onderwijs), artikel 131 (volwassenenonderwijs) of artikel 90bis (DKO), werd een overleg aangevraagd door de vertegenwoordigers van de onderwijsverstreckers over het voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsinspectie 2.0.

De bedoeling is dat de Vlaamse Regering de eerste principiële beslissing over het voorliggende voorontwerp van decreet zal nemen op vrijdag 12 mei 2017. Het aan de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers bezorgde voorstel is m.a.w. nog niet politiek beslist.

De onderwijsinspectie zal een algemene toelichting geven bij het voorliggende voorontwerp van decreet. De vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers zullen de mogelijkheid krijgen om hierbij opmerkingen te formuleren. Het kabinet vraagt hierbij te focussen op de krachtlijnen van het voorontwerp van decreet.

Het verslag van dit overleg zal aan de leden van de Vlaamse Regering worden bezorgd.

Presentatie van de krachtlijnen van het voorontwerp van decreet door Bart Maes, aangevuld door Lieven Viaene:

Voor de inhoud van de presentatie wordt verwezen naar de slides die als bijlage 1 bij het verslag zijn gevoegd.

Reacties van de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers:

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft een schriftelijke reactie voorbereid, maar zal de belangrijkste opmerkingen mondeling toelichten:

1. In het voorliggend voorontwerp van decreet worden er 2 adviezen voorzien in plaats van drie, met name 'behoud' en 'intrekking'. Binnen het advies 'intrekking' bestaan er 3 varianten:
  - a. Opschorting zonder externe begeleiding;
  - b. Opschorting met externe begeleiding;
  - c. Geen opschorting van erkenning mogelijk.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft vooral problemen met de term 'intrekking'. Dat blijft als een zwaard van Damocles boven het schoolteam hangen. Het Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt voor om een 3+1-systeem in te voeren in de plaats van een 1+3-systeem. Dat zou er als volgt kunnen zien:

- a. Behoud:
    - a. Behoud, zonder meer;
    - b. Behoud + het engagement van de school om zelf iets aan de tekorten te doen;
    - c. Behoud + het engagement van de school om met behulp van externe begeleiding iets aan de tekorten te doen.
  - b. Intrekking
2. Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt vast dat er nu niet decretaal wordt geregeld wanneer de inspectie teruggaat. Zij stellen voor dat de inspectie zegt aan de hand van het doorlichtingsverslag wanneer ze teruggaan.

Het **GO!** Wil kort aansluiten op de geformuleerde bedenkingen:

1. Ze kunnen akkoord gaan met het argument dat dat inspectie streeft naar duidelijkheid en transparantie, maar ze sluiten zich aan bij de eerste opmerking van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.
2. In het voorliggend voorontwerp van decreet wordt het verbeterplan vervangen door een engagement van de school. Ze stellen zich vragen met betrekking tot de aard en vorm van dat engagement. Wat moet een engagement inhouden? Op basis van welke criteria, ook wat de timing betreft, zal de inspectie doorlichten.
3. Wat het hoger beroep betreft, zijn ze er voorstander van om vast te houden aan paritair comité.

Het OVSG formuleert de volgende opmerkingen:

1. Wat de erkenning en de intrekking betreft, blijven zij eerder richting driedeling denken. Volgens hen zal de impact van het begrip intrekking erkenning verregaand zijn.
2. Wat betreft het referentiekader onderwijskwaliteit, wordt er in het voorontwerp van decreet geen toezichtskader (TOK) ingeschreven. Men spreekt over een doorlichtingsinstrumentarium van de inspectie, maar dat wordt niet legistisch opgenomen. Ook niet in het afsprakenkader.
3. OVSG vindt het eigenaardig dat er geen inhoudelijke componenten (een beschrijvend en concluderend gedeelte) van het doorlichtingsverslag geregeld worden. Zeker bij het advies 'intrekking', moet dat toch omstandig gemotiveerd worden.
4. De inspectie oordeelt niet alleen over het onderwijskundig en pedagogisch functioneren, maar ook over de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Over dat laatste wordt geen woord gezegd. Het OVSG is van mening dat BVH eerst moet uitgeklaard worden voor het voorliggend voorontwerp van decreet betreffende inspectie 2.0 kan geagendeerd worden. Op het veld bestaan daarover immers heel veel vragen, omdat dit een grote impact heeft op de al dan niet intrekking van de erkenning van de school.

POV formuleert de volgende opmerkingen

1. Wat betreft de definiëring van OK, deze verschilt van de formulering op de website en in de oorspronkelijke tekst. Dat staat wel in artikel 38 van het voorliggende voorontwerp van decreet, maar ze missen dat binnen de definities.
2. Er ontbreekt een definiëring van het toezichtskader. Men kan zich aansluiten met de opmerking van het OVSG. Men maakt een onderscheid tussen een kwaliteitskader en een toezichtskader, maar over het toezichtskader wordt er niets gezegd.
3. Wat het opstellen van het kwaliteitskader betreft, hebben zij dit naast het NVAO-kader gelegd. Daar hanteert me ook een soort van referentiekader. Ze stellen zich de vraag waarom men is overgegaan van drie adviezen naar twee adviezen. De driedeling kan meer een motivatie zijn naar de directies. De 'intrekking' kan zeer verlamdend werken. Ook ouders en leerlingen kunnen de indruk krijgen dat de school reeds half gesloten is.
4. Wat de inhoud van het doorlichtingsverslag betreft, is het nu bij de NVAO zo dat er heel uitdrukkelijk wordt verwezen naar het beschrijvende gedeelte. Het lijkt POV aangewezen ook een motiveringsplicht te voorzien. Dat is ook ter bescherming van de inspectie.

5. Het advies 'intrekking' is vrij ernstig. POV vindt het daarom eigenaardig dat er binnen dat advies nog eens een opdeling gemaakt wordt tussen mét en zonder externe begeleiding. Zou er niets steeds begeleiding moeten zijn ?

POV heeft verder nog wat kleinere bedenkingen die ze later zullen inbrengen. Dit zijn een aantal eerste impressies die ze met de Raad van Bestuur hebben besproken. Ze gaan het voorliggend voorontwerp van decreet ook nog ruimer bekijken met de directies en zo. Het zou bijgevolg kunnen dat hun opmerkingen nog licht zullen wijzigen.

OKO kan instemmen met een aantal dingen die reeds gezegd zijn:

1. Wat de controle op BHV betreft: zij dachten dat dit ging uitgewerkt worden in afstemming met het referentiekader onderwijskwaliteit. Daarenboven gingen ze er niet van uit dat er twee gehelen zouden ontstaan: een erkenningskader en een doorlichtingskader.
2. Zij gaan akkoord met de opmerkingen die reeds gemaakt werden over het advies 'intrekking'. Dit komt de transparantie niet ten goede en het is een label dat aan de school blijft kleven.
3. Zij stellen zich veel vragen bij het invoeren van de figuur van de voorlopige erkenning. Zij richten nog graag nieuwe scholen op. Bij hen zijn er nog groepen van ouders die hiertoe initiatieven nemen. Zij waren dan ook gechoqueerd om de woorden 'lichtzinnige initiatieven' te lezen in de memorie van toelichting. Het woord 'lichtzinning' moet zeker geschrappt worden, want dat doet afbreuk aan al de waardevolle initiatieven die er ontstaan . Ze vrezen dat er nu een loodzware voorprocedure wordt opgezet. Die ouders hebben al heel wat inspanningen geleverd om een school op te richten en op 31 augustus kunnen ze dan te horen krijgen dat de school geen erkenning krijgt. Bovendien hebben ze nog een aantal vragen bij die voorlopige erkenning: bijvoorbeeld, hoe staat de voorlopige erkenning tegenover de subsidieering?

De **onderwijsinspectie** licht toe dat de scholen tijdens de voorlopige erkenning reeds zullen gefinancierd of gesubsidieerd worden. Dit staat trouwens in de memorie van toelichting. Voor het secundair onderwijs is dit een verbetering ten opzichte van het huidige systeem, want daar moeten nieuwe scholen nu worden geprefinancierd. Voor het basisonderwijs verandert wat de datum van erkenning betreft niets tegenover het huidige systeem. Nu kan een nieuwe basisschool ook tot 31 augustus te horen krijgen dat ze geen erkenning krijgt. De procedure van de voorlopige erkenning is daarom beter voor het oprichten van nieuwe scholen. De scholen zullen maar op een beperkt aantal erkenningsvoorwaarden beoordeeld worden.

OKO vreest dat er nadien nog nieuwe regels ingevoerd worden voor nieuwe scholen die slechts een voorlopige erkenning hebben en dat op die manier het recht om scholen op te richten wordt beperkt. Bovendien is het onduidelijk of de beoordeling die gebeurt om een voorlopige erkenning toe te kennen ook al een doorlichting genoemd wordt of niet.

De **onderwijsinspectie** licht toe dat de beoordeling van een beperkt aantal erkenningsvoorwaarden om een voorlopige erkenning toe te kennen, geen doorlichting is, maar een onderzoek. Nadien, van zodra de

school een voorlopige erkenning heeft, zal de school doorgelicht worden met het oog op een definitieve erkenning. Dan pas zullen ook de pedagogische elementen en dergelijke in rekening genomen worden. Dan spreken we wel van een doorlichting.

Patrick Poelmans bundelt de opmerkingen van de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers rond de volgende thema's:

1. De 1+3-deling in de adviezen, en het advies 'intrekking';
2. Het toezichtskader;
3. De BHV;
4. De motivering in de verslaggeving;
5. De voorlopige erkenning;
6. De vraag naar het paritair college.

De inspecteur-generaal reageert op de gemaakte opmerkingen:

In het algemeen stelt de inspecteur-generaal dat hij heel veel zorgen van de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers kan plaatsen en begrijpen.

1. Wat de inhoud van het verslag betreft, dit wordt inderdaad niet decretaal geregeld. Dit zal wel in een besluit van de Vlaamse Regering worden opgenomen.
2. Wat de adviezen betreft, heeft de inspectie gezocht naar eenvoudige bewoordingen. De term 'intrekking' is duidelijk, maar is in sommige gevallen misschien te duidelijk. De inspecteur-generaal hoort in de opmerkingen dat er over de principes niet veel discussie is, maar dat het gaat over de bewoordingen. Het advies 'intrekking' slaat eigenlijk enkel maar op de derde variant, i.e. het zwaarste advies dat de inspectie kan geven. De inspecteur-generaal ziet mogelijkheden om aan de opmerkingen tegemoet te komen. Hij benadrukt dat er geen voorwaarden zullen worden gekoppeld aan het engagement dat de scholen nemen. Het feit dat er een engagement van de scholen is, is voldoende.
3. Wat de opmerking over het paritair college betreft, vindt de inspecteur-generaal het begrijpelijk dat die opmerking werd gemaakt. Hij heeft geen moeite om de pariteit terug in te voeren, wel enkel bij de beroepsmogelijkheid, omdat het uiteindelijk over een zeer zware beslissing gaat. Alleen gaat de onderwijsinspectie ervan uit dat alle inspecteurs onafhankelijk en objectief zijn, waardoor er in principe geen pariteit nodig is.

Marc Smets verduidelijkt dat het niet gaat over de aantasting van de eerlijkheid en onafhankelijkheid, maar eerder over het beter begrijpen van de context en dergelijke.

De inspecteur-generaal vervolgt zijn reactie:

4. Wat de opmerkingen over het toezichtskader betreft, is de inspecteur-generaal verrast. Het toezichtskader dat vandaag wordt gebruikt door de onderwijsinspectie is immers ook niet

decretaal geregeld. Vandaag staat er exact hetzelfde bepaald als in het voorliggend voorontwerp van decreet.

De vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers verduidelijken dat zij er van uitgingen dat er twee dingen zouden geregeld worden: een OK en een TOK. Het 2-stapssysteem, 'behoud' of 'intrekking (van de erkenning), is meer beslissend (dan de vroegere driedeling). Vandaar dat het zeer belangrijk is om het TOK ook decretaal te regelen.

De **inspecteur-generaal** vervolgt zijn reactie:

Hij benadrukt dat transparantie door de onderwijsinspectie zeer hoog in het vaandel wordt gedragen. Aan de instrumenten die de inspectie gebruikt zal nog moeten gesleuteld worden, maar de basis voor het TOK zal het OK zijn. Dat wordt trouwens geregeld in artikel 38. Het OK-kader zal de leidraad zijn om het TOK uit te werken.

De vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers vinden het aangewezen dat het toezichtskader wordt gedefinieerd als het geheel van instrumenten dat de inspectie gaat gebruiken.

De **inspecteur-generaal** vervolgt zijn reactie:

5. Wat de **BVH** betreft, die erkenningsvoorwaarde is nu ook niet concreet uitgewerkt. Op dit ogenblik wordt er rond de BHV een apart traject gelopen, waarbij de koepels ook betrokken zijn. Het is zeer moeilijk om op dit traject vooruit te lopen en dit nu al in het decreet te plaatsen. De inwerkingtreding van het decreet is voorzien op 1 januari 2018. Dat is al zeer vroeg dag. Misschien dat de onduidelijkheden rond de BHV kunnen weggenomen worden in het besluit.
6. Wat de inhoud van het doorlichtingsverslag betreft, stelt de inspecteur-generaal dat het de bedoeling is dit bij besluit van de Vlaamse Regering te regelen.
7. Wat de opmerking over de voorlopige erkenning betreft, op deze bezorgdheid werd al eerder ingegaan.
8. Wat de timing betreft, begrijpt de inspecteur-generaal dat er een vraag is van de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers om een duidelijk zich te krijgen op de terugkomst van het doorlichtingsteam.

De vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers wensen dat de termijn waarbinnen het doorlichtingsteam terugkomt decretaal wordt opgenomen bij de inhoud van het doorlichtingsverslag. Eventueel moet er ook een minimumtermijn geregeld worden. Dat geeft aan de scholen en de schoolteams ook het signaal om tijdig hun verantwoordelijkheid op te nemen.

De **inspecteur-generaal** verduidelijkt nog dat de eerste variant van het intrekkingadvies, i.e. dat het bestuur het engagement aangaat om aan de tekorten te werken zonder externe ondersteuning, er speciaal is ingeschreven voor die gevallen waarin er niet aan de erkenningsvoorwaarde m.b.t. BHV kan

worden voldaan. Bijvoorbeeld, een school is volledig in orde, maar er moet een bijkomende branduitgang worden geplaatst, dan is het voldoende dat de school zich hiertoe engageert.

De vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers benadrukken dat het belangrijk is om de periode vast te leggen wanneer de inspectie terug komt. Er moet ook voldoende tijd worden voorzien om herstelwerken mogelijk te maken. Zij herinneren zich nog dat deze opmerking ook bij de bespreking van het oorspronkelijke ontwerp van decreet van 2009 op tafel werd gelegd door een groep van ouders die toen om advies gevraagd werden.

De **inspecteur-generaal** herhaalt dat er geen bijkomende voorwaarden aan de scholen zullen worden gesteld. Van zodra er een brief van de school is vertrokken met daarin een engagement om iets aan de vastgestelde tekorten te doen dan wordt het advies 'intrekking' onmiddellijk omgezet in een advies 'behoud' van erkenning.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt dat zij nog wat kleinere bemerkingen hebben:

1. Artikel 60: waarom is een vaste benoeming/affectatie/mutatie in een gefinancierd of gesubsidieerd structuuronderdeel niet mogelijk ?
2. De voorlopige erkenning voor nieuwe structuuronderdelen wordt pas toegekend op 31 augustus, terwijl het schooljaar de dag erna start. Maar als je geïnvesteerd hebt in nieuwe structuuronderdelen dan is 31 augustus wel heel laat.

De **inspecteur-generaal** reageert hierop dat er nu ook veel nieuwe scholen zijn die in de zomervakantie nog niet klaar zijn. Wanneer de inspectie in het begin van de zomervakantie langs gaat stelt ze vast dat er nog heel wat werk aan de winkel is. Veel nieuwe scholen zijn pas net voor het begin van het schooljaar volledig klaar om te starten.

POV stelt voor om de formulering van de artikelen 16 en 22 op elkaar af te stemmen.

Het kabinet besluit dat er een verslag van dit overleg zal gemaakt worden dat ter goedkeuring aan de inrichten de machten zal voorgelegd worden. Het verslag wordt bezorgd aan de leden van de Vlaamse Regering.